

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo gospodarstva
i održivog razvoja

Radionica za prijavitelje o
pripremi *Life* SAP projekata

27. srpnja 2023., Zagreb

Vrste projekata

Projekti standardnih djelovanja -
Standard Action Projects,
SAP

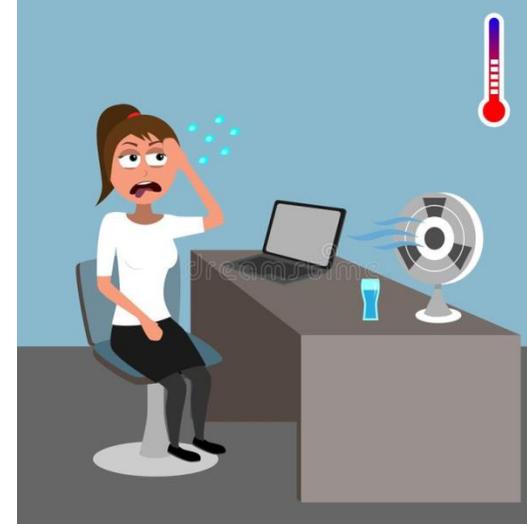
Strateški integrirani projekti -
Strategic Integrated Projects,
SIP

Strateški projekti za prirodu -
Strategic Nature Projects,
SNAP

Ostala djelovanja -
Other Action Grants,
OAG

Projekti tehničke pomoći -
Technical Assistance Projects,
TA

Poziv 2023.

POZIV	DATUM OTVARANJA	DATUM ZATVARANJA	ROK ZA PRIJAVU NA NACIONALNO SUFINANCIRANJE
SAP – Priroda i bioraznolikost	18.4.2023.	6.9.2023.	21.8.2023.
SAP – Kružno gospodarstvo i kvaliteta života	18.4.2023.	6.9.2023.	21.8.2023.
SAP – Ublažavanje i prilagodba klimatskim promjenama	18.4.2023.	21.9.2023.	31.8.2023.
CSA – Prijelaz na čistu energiju	11.5.2023.	16.11.2023.	-

do 17:00 h

do 17:00 h

Projektna logika u *Life* SAP projektima i obrasci za prijavu

Sadržaj

1) Projektna logika

2) Obrasci

- 1.1 Background and general project objectives**
- 3.2 Work packages and activities**
- 1.2 Specific project objectives**
- 1.3 Compliance with LIFE programme objectives and call topic**
- 1.7 Synergies and co-benefits with other LIFE sub-programmes**
- 1.4 Concept and methodology**

- 2.1 Ambition of the impacts**
- 2.2 Credibility of the impacts**
- 2.3 Sustainability of project results**
- 2.4 Exploitation of project results**
- 2.5 Catalytic potential: Replication and upscaling**

- 1.5 Upscaling results of other EU funded projects**
- 1.6 Complementarity with other actions**
- 1.8 Synergies and co-benefits with other EU policy areas**

- 3.3 Stakeholder engagement**
- 3.4 Impact monitoring and reporting**
- 3.5 Communication, dissemination and visibility**
- 4.1 Consortium set-up**
- 4.2 Project management**
- 4.3 Green management**
- 4.5 Risk management**

Od ideje do uspješne prijave...

- “Htjeli bismo izraditi dokument...”
- “Htjeli bismo kupiti zemlju uz jezero...”
- “Htjeli bismo nabaviti električni traktor...”
- “Htjeli bismo održivo kuhati...”

“... JE LI TO ZA LIFE?”

LIFE projektna logika (1)

1.1. BACKGROUND and GENERAL PROJECT OBJECTIVES

LIFE PROGRAMME OBJECTIVES

THREAT 1 – **SOLUTION** in **WP.2**

THREAT 2 – **SOLUTION** in **WP.3**

THREAT 3 – **SOLUTION** in **WP.4**

TASK 1 – RESULTS

TASK 2 – RESULTS

TASK 3 – RESULTS

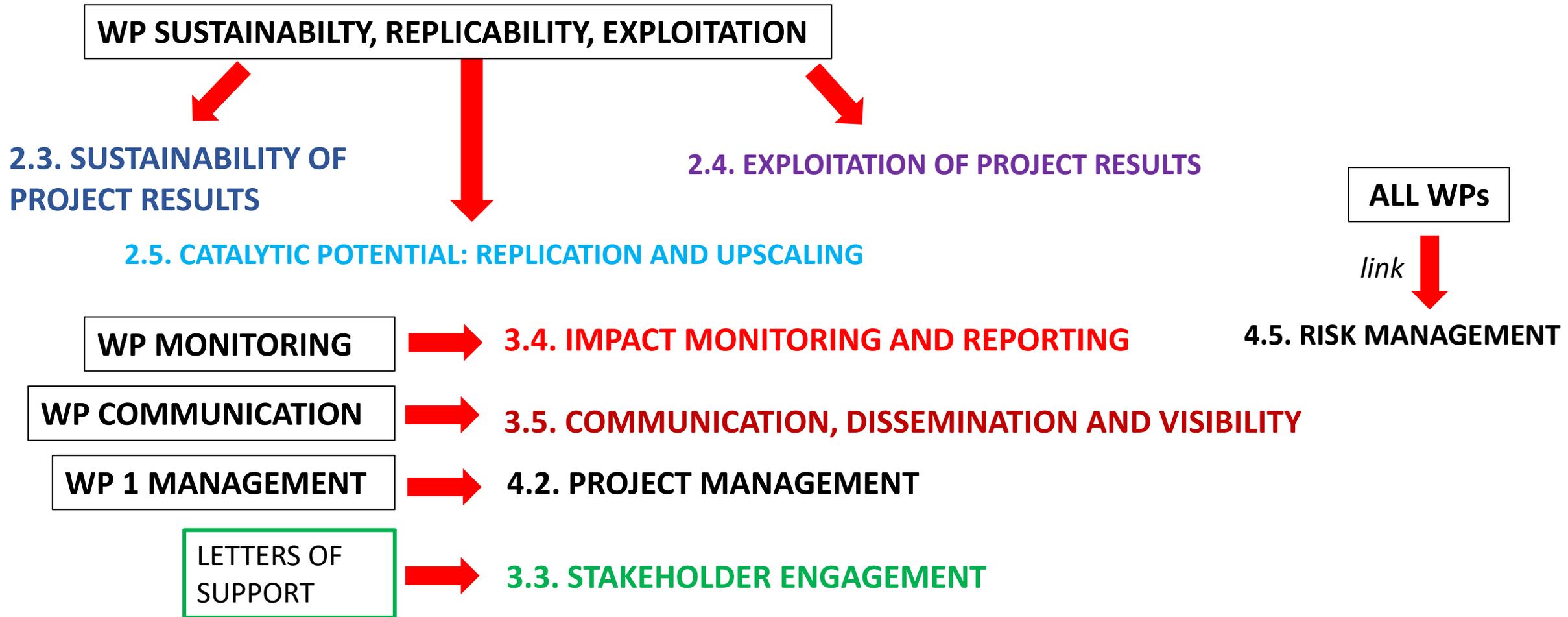
1.2. SPECIFIC OBJECTIVES

LINK WITH

2.1 AMBITION OF THE IMPACT

2.2 CREDIBILITY OF THE IMPACT

LIFE projektna logika (2)

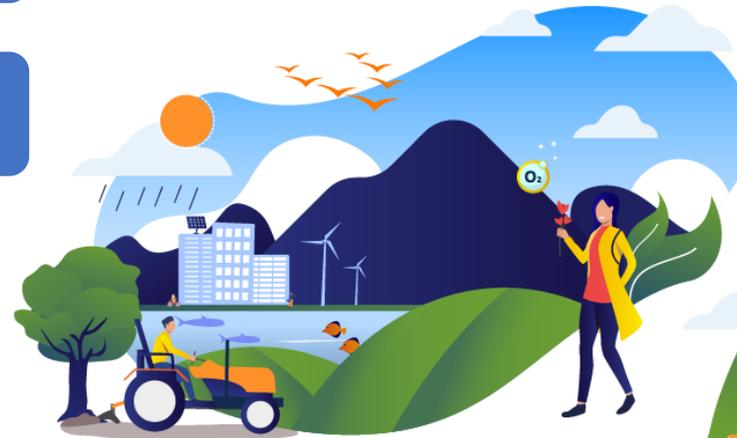
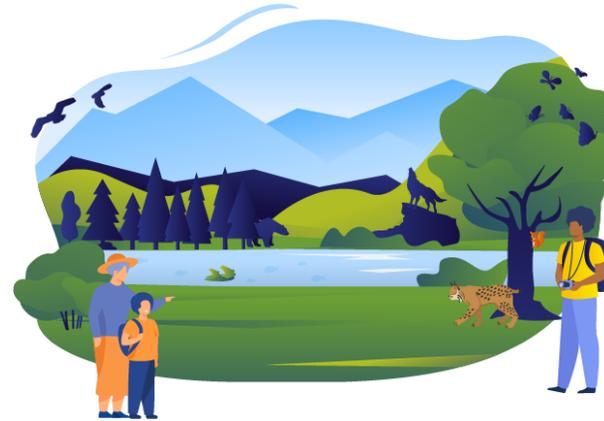
- Ideja se može povezati s **ciljevima LIFE-a** i uklopiti u potprogram?

1) Priroda i bioraznolikost

2) Kružno gospodarstvo i kvaliteta života

3) Ublažavanje klimatskih promjena i prilagodba tim promjenama

4) Prijelaz na čistu energiju

- Možemo početi s razvijanjem ideje!**

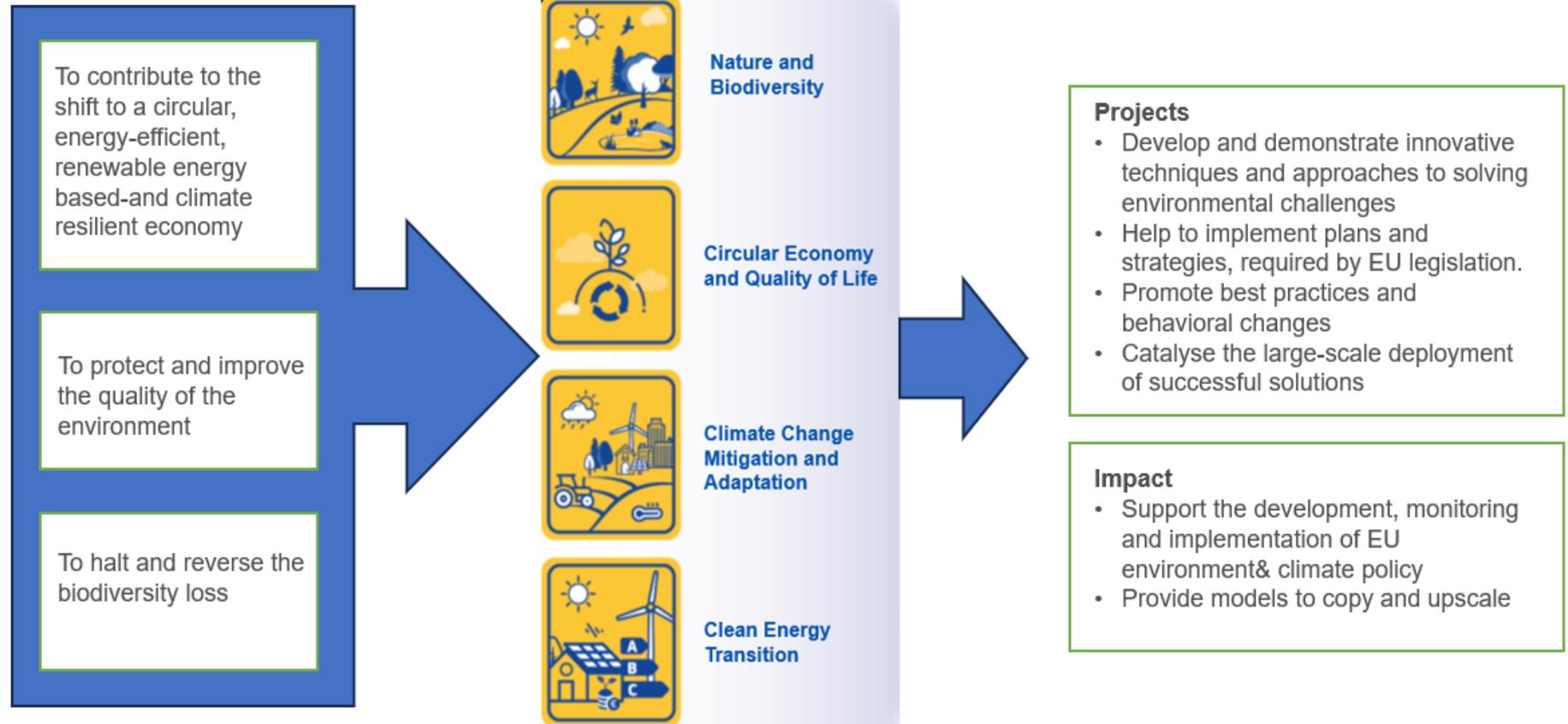
Definiranje generalnih ciljeva

- Koristiti i ponavljati pojmove ključne za:

- LIFE
- SAP projekte
- Potprogram

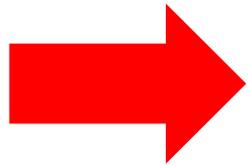
*Evaluatori ih traže

Definiranje generalnih ciljeva

Standard action projects (SAPs)

- ‘Traditional’ LIFE projects aimed to:
 - develop, demonstrate and promote innovative techniques, methods and approaches;
 - contribute to the knowledge base and to the application of best practices;
 - support the development, implementation, monitoring and enforcement of the relevant Union legislation and policy, including by improving governance at all levels, in particular through enhancing capacities of public and private actors and the involvement of civil society;
 - catalyse the large-scale deployment of successful technical and policy related solutions for implementing the relevant Union legislation and policy by replicating results, integrating related objectives into other policies and into public and private sector practices, mobilising investment and improving access to finance

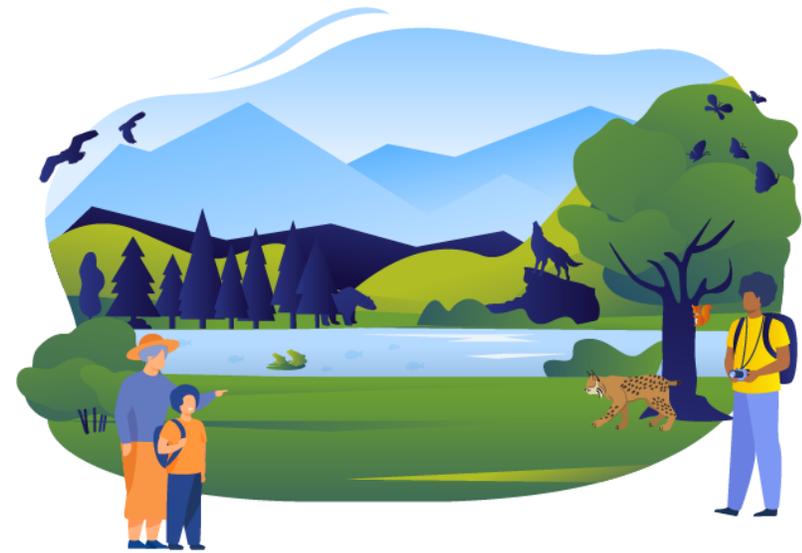

Pojmovi:

- *develop, demonstrate, promote, support, implement, catalyse*
- *innovative techniques, knowledge base, best practices*

Definiranje generalnih ciljeva

- Primjeri tema iz potprograma
Priroda i bioraznolikost

*zaštita ugroženih
vrsta divlje flore i
faune*

*Natura 2000
područja*

*smanjenje pada
brojnosti divljih
oprašivača*

*vraćanje prirode
na poljoprivredne
površine*

*poboljšanje
prirodnih ili
poluprirodnih
staništa*

*proširenje
zaštićenih područja*

ekološki koridori

*zelena i plava
infrastruktura*

Definiranje generalnih ciljeva

- Primjeri tema iz potprograma
Kružno gospodarstvo i kvaliteta života

*oporaba
resursa iz
otpada*

*onečišćivači
zraka iz
industrije*

*inovativne
mjere uštede
vode*

*podvodna
buka*

*oštećenje
morskog dna*

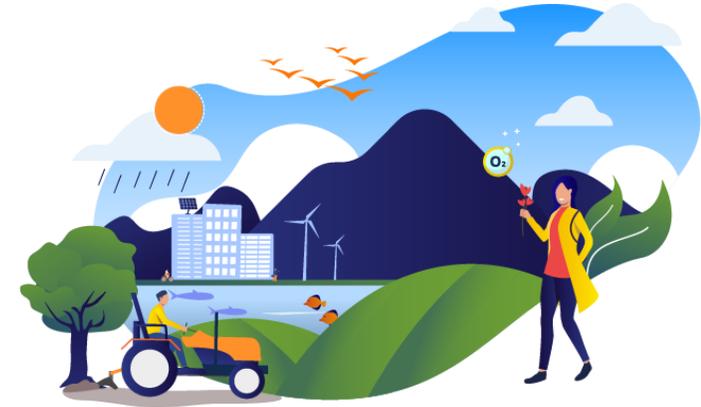
*sprečavanje
erozije tla*

*posebno
zabrinjavajuće
tvari*

*sanacija
onečišćenja*

Definiranje generalnih ciljeva

- Primjeri tema iz potprograma
Ublažavanje klimatskih promjena i prilagodba

*smanjenje emisija
stakleničkih plinova*

*razvoj praksi
upravljanja kopnom i
morem koje utječu na
emisije i uklanjanje
emisija*

*očuvanje i poboljšanje
prirodnih ponora ugljika*

*strategije i planovi
prilagodbe*

*prirodna rješenja za
upravljanje kopnom,
obalama i morskim
područjima*

*prilagodba gradova i
regija klimatskim
promjenama*

*otpornost infrastrukture
i zgrada*

upravljanje vodama

Life

Obrazac za prijavu: Technical description (Part B)

1. DIO

1.1 Background and general project objectives

3.2 Work packages and activities

1.3 Compliance with LIFE programme objectives and call topic

1.7 Synergies and co-benefits with other LIFE sub-programmes

1.2 Specific project objectives

1.4 Concept and methodology

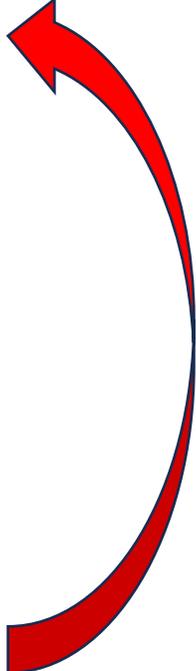
- Početak:

- *Ispunjavati paralelno*

- **1.1 Background and general project objectives**

-
- Koji problem rješavate?
 - Opisati kontekst
 - Što je rješenje?

- **3.2 Work packages and activities**

- Identifikacija svih aktivnosti
 - Tko, što, kako, kada, gdje, zašto
-

- Definirati **generalne ciljeve**: koristiti iste riječi iz potprograma

- Definirati **prijetnje** i sve aktivnosti povezane s njima (WP) te objasniti koje je **rješenje**

- **Povezati PRIJETNJE** s WP (aktivnosti u WP moraju se opisati u detalje i uvijek povezivati rezultate s ciljevima)

1.1 Background and general project objectives

- **Projekt je priča:**
biti svjestan cjeline (konteksta, prijetnji, rješenja)
- **Odgovarati na pitanje:**
"Zašto je to važno?"

*stručnjaci skloni kompliciranju
(smanjiti preznanstvene opise)
→ neka nestručni prijatelj pročita

Background and general project objectives

Explain the problem and the needs to be addressed in the project. Describe the background, starting point / quantified baseline of the project.

Please explain in which location and/or sector the main activities of the project will take place and justify that choice.

For Nature and Biodiversity:

Provide a clear and quantified description of the conservation issue and threats targeted, as well as relevant background information and quantified figures defining the baseline to justify the proposed Interventions by

At stage 1 (concept note) when relevant, describe the main species/habitats directly targeted by the project: scientific name; refer to the Annex(es) of the EU Birds or Habitats Directive where they are listed; population size within each project area; conservation status; habitat name and Natura 2000 code; % of the cover within each project area; conservation status.

At stage 2 (full proposals), when relevant, provide a brief description of the areas where conservation actions will be implemented and main species and / or main habitats directly targeted by the project, and submit the following annexes:

- maps
- description of sites
- description of species and habitats

Describe the previous conservation efforts in the project area or for the habitats/species targeted.

For Circular Economy and Quality of Life (n/a to Environmental governance topics):

Describe the previous technical preparatory work and results of previous research and development activities, showing the status of technical development achieved for the proposed solution, including the technical readiness level (TRL) where relevant and proving its technical feasibility.

Explain the scale at which such results have been obtained and if prototypes have been already developed and tested. Their scale/dimension and relevant results and conclusions have to be clearly presented. Illustrate available best practices in the relevant sector (state of the art) and clearly and concisely explain the environmental, technical and economical improved performances/ advantages introduced by the proposed solution in case this is claimed to be innovative/ demonstrative.

1.1 Background and general project objectives

- Jasno opisati problem (predstaviti **samo prijetnje** koje će se riješiti projektom)
- Navesti **baseline**
- **Nedostatak podataka može biti prijetnja: ALI aktivnost prikupljanja maks. smanjiti u trajanju (npr. 1 g), nakon čega slijede ostale aktivnosti**
- **NAT: Opisati područje (računati da čitaju stranci) i obrazložiti izbor**
- **Ostali:** opisati legislativu i trenutno stanje u sektoru
- **CEQL:** TRL predloženog rješenja

Background and general project objectives

Explain the problem and the needs to be addressed in the project. Describe the background, starting point / quantified baseline of the project.

Please explain in which location and/or sector the main activities of the project will take place and justify that choice.

For Nature and Biodiversity:

Provide a clear and quantified description of the conservation issue and threats targeted, as well as relevant background information and quantified figures defining the baseline to justify the proposed Interventions by

At stage 1 (concept note) when relevant, describe the main species/habitats directly targeted by the project: scientific name; refer to the Annex(es) of the EU Birds or Habitats Directive where they are listed; population size within each project area; conservation status; habitat name and Natura 2000 code; % of the cover within each project area; conservation status.

At stage 2 (full proposals), when relevant, provide a brief description of the areas where conservation actions will be implemented and main species and / or main habitats directly targeted by the project, and submit the following annexes:

- maps
- description of sites
- description of species and habitats

Describe the previous conservation efforts in the project area or for the habitats/species targeted.

For Circular Economy and Quality of Life (n/a to Environmental governance topics):

Describe the previous technical preparatory work and results of previous research and development activities, showing the status of technical development achieved for the proposed solution, including the technical readiness level (TRL) where relevant and proving its technical feasibility.

Explain the scale at which such results have been obtained and if prototypes have been already developed and tested. Their scale/dimension and relevant results and conclusions have to be clearly presented. Illustrate available best practices in the relevant sector (state of the art) and clearly and concisely explain the environmental, technical and economical improved performances/ advantages introduced by the proposed solution in case this is claimed to be innovative/ demonstrative.

*Preporuke EK za dizajniranje projekta:

- Opis **baseline**-a mora biti dovoljno jasan, jer je to **ključno za procjenu potencijala** projekta
- **Slijed aktivnosti** trebao bi biti **logičan** i jasno povezan s opisom projekta
- Očekivani rezultati i **kvantitativne procjene učinaka** (tijekom i nakon završetka projekta)

3.2 Work packages and activities

- Povezujemo samo 1 prijetnju s 1 ciljem (WP)
- Također, 1 WP veže se s 1 prijetnjom

- **PRIMJER:**
- **WP1 – Project management**
- **WP2** je RJEŠENJE za - **PRIJETNJA 1**
- **WP3** je RJEŠENJE za - **PRIJETNJA 2**
- **WP4** je RJEŠENJE za - **PRIJETNJA 3**
- **WP5** je RJEŠENJE za - **PRIJETNJA 4**
- **WP6 – Sustainability, replicability and exploitation**
- **WP7 - Monitoring and evaluation**
(INDIKATORI dokazuju obećane projektne rezultate)
- **WP8 – Communication and dissemination**

Work Package 1

Work Package 1: <u>[Name, e.g. Project management and coordination]</u> <i>(n/a for concept note)</i>							
Duration:	MX - MX	Lead Beneficiary:	1-Short name				
Objectives and results							
•							
Activities and division of work (WP description)							
T.1.1 <u>[Task Name]</u> (Participant X, Participant Y, etc.): Description...							
T.1.2 <u>[Task Name]</u> (Participant X, Participant Y, etc.): Description...							
Milestones and deliverables (outputs/outcomes)							
Milestone No	Milestone Name	WP No	Lead Beneficiary	Description	Due Date (month number)	Means of Verification	
MS1		1					
MS2		1					
Deliverable No	Deliverable Name	WP No	Lead Beneficiary	Type	Dissemination Level	Due Date (month number)	Description (including format and language)

*Aktivnosti trebaju biti poredane kronološki

Primjer:

- **PRIJETNJA 1:** Pretjerana i prečesta košnja močvarne vegetacije na području Izmišljenog jezera degradira stanišni tip (HT 3180*) i dovodi do gubitka staništa za gniježđenje patke i žute čaplje
- Veza s WP2:
- **WP2:** **Poboljšanje** upravljanja tršćacima i drugom močvarnom vegetacijom stanišnog tipa HT 3180* uvođenjem novih i revizijom postojećih agro-okolišnih shema i drugih mjera ZPP-a za promicanje ograničene košnje
- SPECIFIČNI CILJEVI:
- Provedbom zadataka iz WP 2 će se:
- 1) smanjiti pritisak prečeste košnje močvarne vegetacije na najmanje 150 hektara oko jezera uključivanjem poljoprivrednika u nove/revidirane mjere poljoprivredne politike
- 2) poboljšati stanje močvarne vegetacije tipa HT 3180* na 150 ha
- 3) poboljšati stanište za razmnožavanje patke i žute čaplje obnavljanjem najmanje 6 područja jezera, što predstavlja 20% potencijalnog staništa za razmnožavanje na području projekta

*kvantificirano

“U sklopu WP 2 ćemo (1) utvrditi optimalne načine gospodarenja močvarnim područjima (T 2.1) i (2) uvesti nove mjere Zajedničke poljoprivredne politike za močvarnu vegetaciju i prilagoditi postojeću mjeru za žutu čaplju (T 2.2).”

...

Kratki opis/uvod u ono što detaljno piše pod aktivnostima. (Piše se nakon ispisivanja svih aktivnosti.)

Primjer nekih aktivnosti:

- T.2.1.1. Analiza postojeće upotrebe zemljišta te povezanih mjera i pravila poljoprivredne politike

opis

- T.2.1.3. Postavljanje eksperimentalnih parcela s različim režimima košnje

opis

- T.2.1.4. Detaljni Plan upravljanja unutar projektnog područja

opis

1.2. Specific project objectives

Specific project objectives

Describe the specific objectives of your project (clear, measurable, realistic and achievable within the duration of the project).

Početak opisa 1.2 Specifični ciljevi projekta:

***nabrojiti po točkama** sve specifične ciljeve unutar glavnih ciljeva

“U ovom projektu imamo četiri opća cilja: *(budući da postoje 4 „konkretna“ WP-a)*

1. Poboljšanje upravljanja tršćacima i drugom močvarnom vegetacijom HT 3180* uvođenjem novih i revizijom postojećih agro-okolišnih shema i drugih mjera Zajedničke poljoprivredne politike (CAP) za promicanje ograničene košnje (WP.2)

U okviru ovog cilja, postići ćemo sljedeće specifične ciljeve projekta:

- Usvajanje najmanje **3** nove/revidirane mjere poljoprivredne politike u relevantnim nacionalnim propisima ZPP-a
- Smanjenje utjecaja prečeste uporabe močvarne vegetacije HT 3180* i poboljšanje njenog stanja na Izmišljenom jezeru na najmanje **150** uključivanjem u nove/revidirane mjere poljoprivredne politike.
- Poboljšati stanište za razmnožavanje patke i žute čaplje potpunim napuštanjem košnje trske oko **najmanje 6** dijelova jezera, tj. **20%** potencijalnog staništa za razmnožavanje.”

1.3 Compliance with LIFE programme objectives and call topic

Compliance with LIFE Programme objectives

Explain how the project contributes to the specific objectives of the LIFE Programme and the sub-programme targeted by the call (Nature and Biodiversity, Circular Economy and Quality of Life, Climate Change Mitigation and Adaptation or Clean Energy Transition).

- *Iskoristiti tekst iz LIFE Uredbe i Višegodišnjeg programa rada te riječi/rečenice iz prioriternih tema pojedinog Calla kada se piše projektna ideja i aktivnosti*

1.7 Synergies and co-benefits with other LIFE sub-programmes

Synergies and co-benefits with other LIFE sub-programmes (*n/a for concept note*)

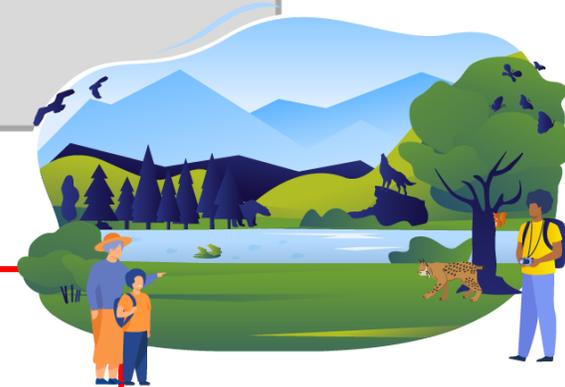
Describe synergies with other LIFE sub-programmes (Nature and Biodiversity, Circular Economy and Quality of Life, Climate Change or Clean Energy Transition). Describe spillover effects (co-benefits) in addition to those targeted by the project. If possible, quantify the contribution.

Identify the activities/tasks that address these policy objectives of other LIFE sub-programmes.

- *Iskoristiti riječi iz tema drugih potprograma i dodati svoje aktivnosti*

Primjer:

- Poboljšanjem statusa zaštićenih vrsta također se **doprinosi i LIFE potprogramu Kružno gospodarstvo i kvaliteta života** na način da projekt uključuje aktivnosti obnove ribnjaka i malih vodotokova koji će pridonijeti postizanju i održavanju **dobrog stanja vodnih tijela** EU-a.
- **Ostvaruju se rezultati i u LIFE potprogramu Ublažavanje i prilagodba na klimatske promjene** putem obnove vlažnih staništa, koja su **važni ponori ugljika** te **sklonište od toplinskog stresa** za organizme koji su prepoznati kao posebno ranjivi na klimatske promjene za mediteransku regiju.

1.4 Concept and methodology

- **Jako važno poglavlje**
- Pregled svega iz WP-a
(i kontrola jesmo li nešto izostavili)
- Navesti dionike
- Navesti najproblematičnija pitanja
– mora biti vidljivo da ste o svemu razmišljali
- Ako postoji neka **posebna metodologija** ili tehnologija, morate je **opisati u kontekstu da je to najprikladniji način**

Concept and methodology

Describe the overall intervention logic of the project, including the main idea and assumptions (i.e. how are the proposed activities and steps of your project expected to lead to the intended changes in terms of outcomes and impacts).

Explain the methodology, i.e. the main tools, techniques, methods and procedures you will use to implement the technical part of your project. Justify why the proposed methodology is the most suitable for achieving the project's objectives.

For Clean Energy Transition:

Describe the market barriers, the needs and constraints of market actors, and how your concept will address them concretely.

For Circular Economy and Quality of Life (n/a to Environmental governance topics):

Describe the technical details of the proposed solution (process, material, product etc.) using a flowchart and including, where possible, the general mass and energy balance. Explain how you plan to establish your supply chain.

Specify the scale (e.g. production capacity) and output of the project (e.g. quantity produced/sold during the project). The chosen technical scale should be one that allows the evaluation of the technical and economic viability of the proposed solution. In case of close-to-market conditions the target should be industrial/commercial scale already during the project.

“U WP2 radit će se *to i to* te će to raditi *taj i taj*.”

**Pozvati se na strane stručnjake, iskustvo lokalnih
farmera...**

2. DIO

2.1 Ambition of the impacts

2.2 Credibility of the impacts

2.3 Sustainability of project results

2.4 Exploitation of project results

2.5 Catalytic potential: Replication and upscaling

1.2. Specific project objectives

moraju biti povezani

2.1. Ambition of the impacts te

2.2 Credibility of the impacts

2.1 Ambition of the impacts

Ambition of the impacts

Identify and quantify the effects of the project (during the implementation and up to 5 years after its end).

Be specific and provide only information about impacts that are a result of your project. The impact of other projects should not be taken into account.

Wherever possible, use quantified indicators and targets.

Note: In addition to the description above, for stage 2 (full proposals) include quantified indicators in Part C of the application forms (both horizontal KPIs for the LIFE programme as well as any specific KPIs relevant to the proposal). Ensure correspondence between Part B and Part C.

- Istaknuti **glavne specifične aktivnosti** i očekivani učinak **5 godina nakon završetka** projekta

2.1 Ambition of the impacts

Primjer:

- Usvajanje najmanje 3 nove/revidirane mjere poljoprivredne politike za Izmišljeno jezero u relevantne nacionalne propise ZPP-a
- Smanjenje utjecaja prečeste uporabe močvarne vegetacije HT 3180* i poboljšanje njezinog stanja na Izmišljenom jezeru upisom u nove/revidirane mjere poljoprivredne politike
 - **tijekom projekta: uključeno najmanje 150 ha**
 - **do 5 godina nakon završetka projekta: uključeno 400 ha**

2.2 Credibility of the impacts

Credibility of the impacts

Show the steps of your calculations and base yourself on the activities mentioned in your work plan.

Justify and substantiate the baselines, benchmarks and assumptions you used, making reference to relevant publications, studies or statistics.

Try to use the same methodologies for calculating impacts (avoid using different methodologies for each partner, region or country).

- Povežite predviđanje učinka s postupkom/načinom kojim ste ga predvidjeli
- Dokažite da je učinak ostvariv
- Temeljite predviđanje na znanju, iskustvu...

2.2 Credibility of the impacts

Primjer:

Partneri projekta LIFE Izmišljeno jezero imaju **bogato petnaestogodišnje iskustvo** u formuliranju mjera poljoprivredne politike i njihovom donošenju.

Posljednjih godina **intenzivno surađujemo** na području poljoprivredne politike. U okviru EIP projekta "Testiranje provedbe xy agroekološke mjere" (br. 53123/2004/2020) **uspješno smo surađivali** u preoblikovanju xy agroekološke mjere.

Sve to daje nam sigurnost da ćemo biti uspješni u izradi i donošenju tri nove/revidirane mjere poljoprivredne politike.

2.3 Sustainability of project results

Sustainability of project results

Describe your strategy to sustain the project's results after the EU funding ends. Consider the following aspects:

- How will the project impact be ensured and sustained? Which tasks will you carry out during the project to ensure that?
- Which parts of the project should be continued or maintained? How will this be achieved and which resources will be necessary?

- Pokušajte definirati **održivost za sve ključne konačne rezultate/ciljeve** (glavne aktivnosti) **u WP-ima** – povezati s politikom, zakonodavstvom, sporazumima, održavanjem itd.
- OPIS SE MORA **IZRAVNO VEZATI** na obavezni **WP sustainability, replicability and exploitation**

2.3 Sustainability of project results

Primjer:

Održivost rezultata iz WP 2 osigurat će se **uspostavom novih/revidiranih mjera** agroekološke i drugih poljopr. politika za močvarnu vegetaciju i modificiranom verzijom trenutne xy mjere u sljedećem Strateškom planu za razdoblje 2028. – 2034. te **implementacijom u novu financijsku perspektivu ZPP-a** nakon 2027.

Dodatni čimbenik održivosti rezultata leži u **snažnim komunikacijskim aktivnostima s lokalnim zemljovlasnicima**.

Izmišljeni nacionalni park upravljat će zemljištem pod svojim upravljanjem prema Detaljnom **planu uređenja područja** Izmišljenog jezera, koji će također biti **uključen u Plan upravljanja zaštićenim područjem**.

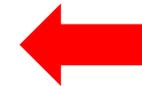
2.4 Exploitation of project results

Exploitation of project results (*n/a for concept note*)

Do you foresee other ways of exploiting the project's results (*e.g. utilisation in further research, in developing / creating / marketing a product or process, in creating / providing a service, in standardisation activities etc.*)? Who are the targeted users?

For close-to-market projects: Describe the reference market: actual and potential market size, features of prospective customers and of their demand, competitors, market and regulatory barriers, etc. Explain the economic feasibility of the proposed solution comparing cost, price or other economic investment variables (*e.g. payback period, net present value, etc.*).

Note: Don't forget to include the activities in the mandatory Work Package for Sustainability, replication, and exploitation of project results.

„Exploitation“ = korištenje rezultata u **daljnjim istraživačkim aktivnostima** izvan aktivnosti projekta, ili u **razvoju**, stvaranju i marketingu **proizvoda** ili procesa, ili u stvaranju i **pružanju usluge** ili u **aktivnostima standardizacije**

2.5 Catalytic potential: Replication and upscaling

Catalytic potential: Replication and upscaling (*n/a for concept note*)

Describe the potential for the results to be replicated in the same or other sectors or places. Which factors might favour or limit the replication?

Describe the potential for the results to be up-scaled by public/private actors or through mobilising larger investments or financial resources. What is the coverage and size of the market? Who are the potential users of the results?

Describe the strategy and tasks to multiply the impact of the project (during implementation or afterwards). How will its main actions and results be replicated elsewhere?

Note: Don't forget to include the activities in the mandatory Work Package for Sustainability, replication, and exploitation of project results.

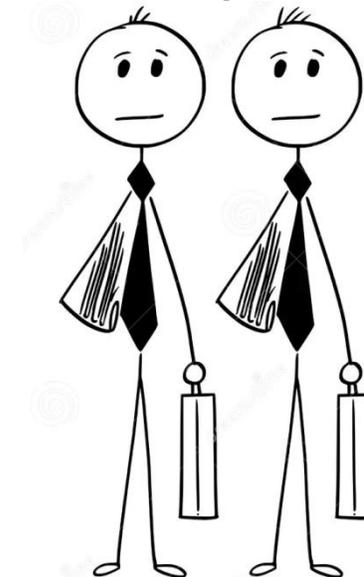

*Izniman katalitički potencijal (upscaling) je bonus point!

„**Replication**” = ponovljena upotreba rezultata projekta na drugim teritorijima i/ili područjima za ostvarivanje ekonomskih i ekoloških koristi bez značajne promjene početnog oblika i/ili sadržaja rezultata;

DUPLIKACIJA, bez potrebe za izmjenama

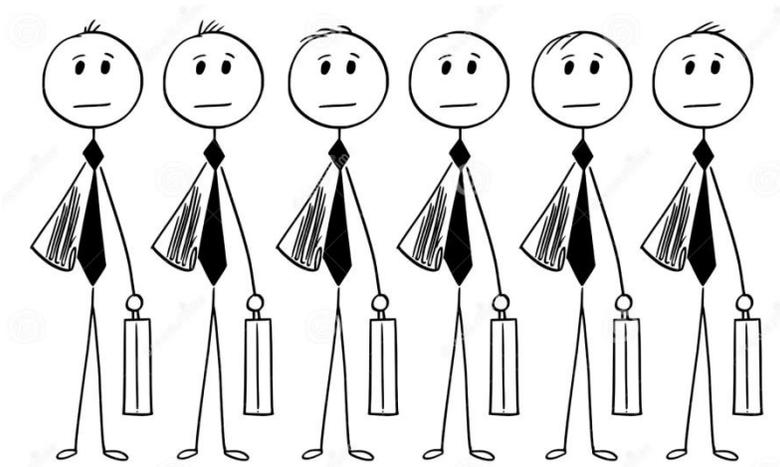
- **odvija se za vrijeme ili nakon projekta**

2.5 Catalytic potential: Replication and upscaling

Primjeri:

- Testirale su se 3 metode te se najbolja replicira na drugom području (priloženo pismo potpore za drugo područje, opisane prijetnje)
- Softver koji se može koristiti u drugim područjima

3. DIO

1.5 Upscaling results of other EU funded projects

1.6 Complementarity with other actions

1.8 Synergies and co-benefits with other EU policy areas

1.5 Upscaling results of other EU funded projects

Upscaling results of other EU funded projects (*n/a for concept note*)

Explain if and how the proposal builds on or up-scales results of other EU funded projects.

- Navedite **sve projekte financirane od strane EU** koji će vam pomoći u provedbi (njihovi rezultati, pristupi i sl.)
- Predstavite **ključne teme vašeg projekta** i za svaku pronađite **barem jedan projekt**

Definirajte što više projekata i objasnite kako će se njihovi rezultati koristiti ili nadograditi u vašem projektu!

- Primjer:
 - Agroekološke sheme
 - Planovi upravljanja itd.

1.5 Upscaling results of other EU funded projects

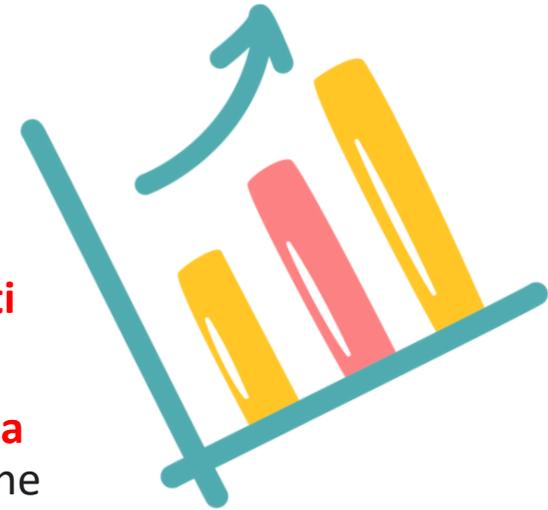
- Primjer:

“Prva predložena **agro-okolišna mjera** zaštite prirode u Hrvatskoj razvijena je **u okviru LIFE projekta** „Uspostava dugoročne zaštite žute čaplje u Hrvatskoj“ (LIFE03 NAT/HR/000057).

Nadograđena je u sklopu **EIP projekta** „Test dvostupanjske provedbe xy mjere“ (br. 33153/2005/2020), u sklopu kojeg smo pripremili prijedlog reforme xy mjere u 2021. godini, a koji je stupio na snagu 2022. godine.

U ovom projektu sudjelovala je multidisciplinarna skupina organizacija, koja je sudjelovala i u projektu LIFE Izmišljeno jezero. **U ovom projektu ćemo na temelju stečenog iskustva pripremiti poljoprivredne mjere** koje će promovirati poljoprivredu prilagođenu močvarnim staništima.

Pri tome ćemo se **oslanjati i na iskustva projekta LIFE Očuvanje i upravljanje suhim travnjacima u istočnoj Slavoniji** (LIFE TO SLAVONGRASS – LIFE 15 NAT/HR/000007), u okviru kojeg su izrađene stručne podloge za poljoprivredno-okolišni program za održivo upravljanje travnjacima u različitim regijama, s ciljem poboljšanja agro-okolišnog programa prilagodbom mjera prema karakteristikama pojedinih regija. “

1.6 Complementarity with other actions

Complementarity with other actions *(n/a for concept note)*

Explain how the project is complementary to other regional, national or international initiatives/activities/projects. How will it integrate the results from these other actions?

- Definirajte druge inicijative/aktivnosti (ne EU direktive i EU zakonodavstvo) nego npr.:
 - **konvencije** (Europska konvencija o krajobrazu, Ramsar,...), **nacionalne inicijative**
 - **Povežite ih s projektnim aktivnostima i ciljevima**

1.6 Complementarity with other actions

Primjer:

RH je potpisnica **EU konvencije o krajobrazu**, koja obvezuje zemlje potpisnice da zakonski priznaju krajobraz kao bitnu komponentu ljudskog okoliša, da formuliraju i provode krajobraznu politiku, te da krajolik uključe u sve politike (kulturnu, zaštitu okoliša, politiku prostornog planiranja itd.) koje mogu izravno ili neizravno utjecati na krajobraz.

Iznimni krajobrazi u RH prvi su put definirani u studiji **Strategija zaštite krajobraza u HR** (*Neki Znanstvenik*, 1997), koja je bila dio **Studije iznimnih krajobraza** (*Neki Znanstvenik i sur.*, 1996). U njoj je Izmišljeno jezero istaknuto kao jedan od četiri izuzetna krajobraza u RH. Uz iznimnu geomorfologiju i hidrologiju, krajobrazna obilježja Izmišljenog polja prvenstveno su isprepletenost creta i močvara s prostranim tršćacima. Značajke krajobraza važne su za očuvanje biološke raznolikosti, jer svojom raznolikošću pridonose kvaliteti okoliša.

Stanje močvarne vegetacije na području jezera je u lošem stanju zbog prekomjerne i učestale košnje, što također ima značajan utjecaj na krajobraz. Projektom aktivnostima (osvještivanjem, edukacijom, zaštitom i upravljanjem krajolikom) doprinijet ćemo provedbi posebnih mjera definiranih u **članku 6. Konvencije**, putem očuvanja močvarne vegetacije.

1.8 Synergies and co-benefits with other EU policy areas

Synergies and co-benefits with other EU policy areas *(n/a for concept note)*

Describe the synergies and positive spillover effects (co-benefits) with other EU policy areas (for example agriculture, health, civil protection, jobs and growth, etc.). If possible, quantify the contribution.

Identify the activities/tasks that address these other EU policy objectives.

- **Započeti** kratkim sažetkom generalnih ciljeva projekta povezanih s LIFE-om
- Prijeći na **ostale, redosljedom** prema **važnosti**

Primjer:

“Na ovaj način projekt doprinosi specifičnim ciljevima za prioritetno područje Priroda i bioraznolikost, kako je propisano **čl. 11 Programa za okoliš i klimatske aktivnosti** (Uredba br. 1293/2013), provedbom politike i zakonodavstva EU-a u području prirode i bioraznolikosti (1) primjenom, razvojem, testiranjem i demonstracijom najboljih praksi, (2) daljnjim razvojem, provedbom i upravljanjem mrežom Natura 2000 i (3) poboljšanjem baze znanja EU politike i zakonodavstva iz područja prirode i bioraznolikosti.”

*ako je moguće, navesti konkretni članak (“...kao što je istaknuto u čl. 11 Programa...”)

1.8 Synergies and co-benefits with other EU policy areas

“Projekt će **izravno doprinijeti provedbi EU ZPP-a**, budući da će **rezultati projekta biti implementirani u nacionalne politike** i izravno će se odraziti na plan ZPP-a Hrvatske za 2027.”

“**Akcijski plan za kružno gospodarstvo** pruža plan za budućnost usmjeren na postizanje čišće i konkurentnije Europe zajedno s gospodarskim akterima, potrošačima, građanima i organizacijama. Cilj mu je ubrzati transformacijsku promjenu koju zahtijeva **Europski zeleni plan**, dok se nadovezuje na akcije kružnog gospodarstva koje se provode od 2015.

U WP 4 projekta ono što bi se tradicionalno smatralo "**otpadom**" pretvorit ćemo u **vrijedan resurs** za stvaranje nečeg novog uvođenjem inovativnih rješenja, promicanjem smjernica kružnog gospodarstva i u skladu s preporukama **EU akcijskog plana**. **Inovativnim rješenjima reciklirat ćemo višak biomase koja suzbija rast močvarne vegetacije** na jezeru i time pogoršava stanje stanišnog tipa HT 3180* te ćemo ujedno pridonijeti postizanju ciljeva **Direktive o staništima**.”

1.8 Synergies and co-benefits with other EU policy areas

“Prema važećem **Pravilniku o plovidbi**, plovidba čamcima trenutno je dopuštena u nekim područjima gdje zbog uznemiravanja **negativno utječe na razmnožavanje ptica močvarica**. S upravom općine Jezernica postigli smo dogovor o izmjeni Pravilnika o plovidbi koji će značajno ograničiti područje plovidbe. **Općina je to potvrdila priloženim pismom potpore.**“

Spominjati **pismo potpore** što više puta.

4. DIO

3.3 Stakeholder engagement

3.4 Impact monitoring and reporting

3.5 Communication, dissemination and visibility

4.1 Consortium set-up

4.2 Project management

4.3 Green management

4.5 Risk management

3.3 Stakeholder engagement

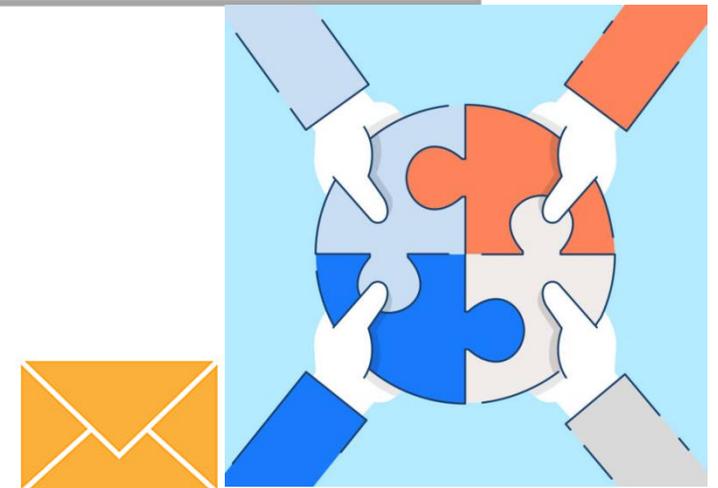
Stakeholders engagement

Identify any key stakeholders outside the consortium that are required to ensure the success of the project. How will you mobilise them to contribute to your project activities or participate in these?

Annex Letters of support to demonstrate the type and level of commitment already secured (if any) (n/a for concept note)

For Nature and Biodiversity: If your project (or a part of it) depends on support of the competent authority or stakeholders, provide letters of support to show their commitment to the project (needed for full proposal, n/a for concept note)

- Potrebno je definirati sve dionike ključne za provedbu aktivnosti
- Dionike je potrebno spominjati u WP-ima
- Svi ključni dionici izvan konzorcija koji su potrebni za osiguranje uspjeha projekta trebaju potpisati **pisma potpore**, pokazujući predanost suradnji na projektu

3.3 Stakeholder engagement

Primjeri:

Projekt ima za cilj snažno uključivanje lokalnih dionika i aktivnih građana. Komunikacijska strategija će imati zadatak identificirati oblike i načine uključivanja ostalih dionika te se može postići svijest ciljne publike o projektu. Konkretno, bit će identificiran među nekim kategorijama (lokalno i opće turističko državljanstvo, studenti, administratori, tehničari za zaštitu okoliša, gospodarski subjekti, npr. brodovlasnici, ribari ali i vrtlari).

Sve druge kategorije dionika koje se mogu pokazati važnima prema komunikacijskom planu će se identificirati u ranim fazama projekta, kako je navedeno u komunikacijskoj strategiji.

3.4 Impact monitoring and reporting

- kvantitativno pratiti glavne učinke projekta (npr. alati za praćenje, ankete, itd.)
- usporedba ostvarenih rezultata s početnim učinkom i glavnim pokazateljima: na početku/ mid-term/na kraju projekta
- pripremati godišnja izvješća o glavnim pokazateljima projekta i redovita izvješća o ključnim pokazateljima uspješnosti

➔ Aktivnosti monitoringa opisane u WP Monitoring

- Opis cjelokupnog pristupa praćenju i evaluaciji pokazatelja učinka tijekom projekta
- Uključivanje specifičnih mjera za praćenje, procjenu i izvješćivanje o utjecaju u planu rada

3.4 Impact monitoring and reporting

- Primjer:

DEFINIRAJTE SAMO KRATAK OPIS POVEZAN NA WP monitoring:

We have included a separate work package - **WP 7** to monitor and evaluate the impacts of the project. We will monitor main impacts quantitatively (with surveys, and other monitoring tools, described in WP 7), throughout the project. At the beginning of the project, at the mid-term stage and at the end of the project a thorough comparison of the achieved outputs will be made with the initial performance and main indicators. If there will be divergences with the expected outputs this will be discussed internally, and the project actions will be adjusted accordingly. The coordinating beneficiary will prepare yearly reports on main project indicators and regular reports on KPIs.

3.5 Communication, dissemination and visibility

Communication, dissemination and visibility of funding (*n/a for concept note*)

Define your target audience(s). Describe the planned communication and dissemination activities to promote the action and its results and maximise the impact (to whom, which format, how many copies, etc.). Clarify how you intent to reach each target audience, and explain the choice of the dissemination channels. Describe the methods and indicators (quantitative and qualitative) to monitor and evaluate the outreach and coverage of the communication and dissemination activities and results.

Describe how the visibility of EU funding will be ensured.

- Potrebno je **definirati ciljanu grupu** (neposredno/posredno uključenu):

- 1) nezaposlene žene
- 2) djeca
- 3) lokalno stanovništvo
- 4) mladi
- 5) šira javnost
- 6) novinari, mediji...

- **Povezati poglavlje 3.5. s WP Communication and dissemination** (sumirati što smo predvidjeli u WP s poveznicom na aktivnosti)

- U WP obavezno uključiti **networking i diseminaciju**

3.5 Communication, dissemination and visibility

Primjeri:

U prvih nekoliko mjeseci će se provesti statističko istraživanje kako bi se izmjerio učinak projektnih aktivnosti na mišljenja i stavove zajednice. Ista će se anketa zatim provesti na kraju rada izmjeriti sve promjene. Izvješće o početnom praćenju bit će provedeno unutar prvih 6 mjeseci.

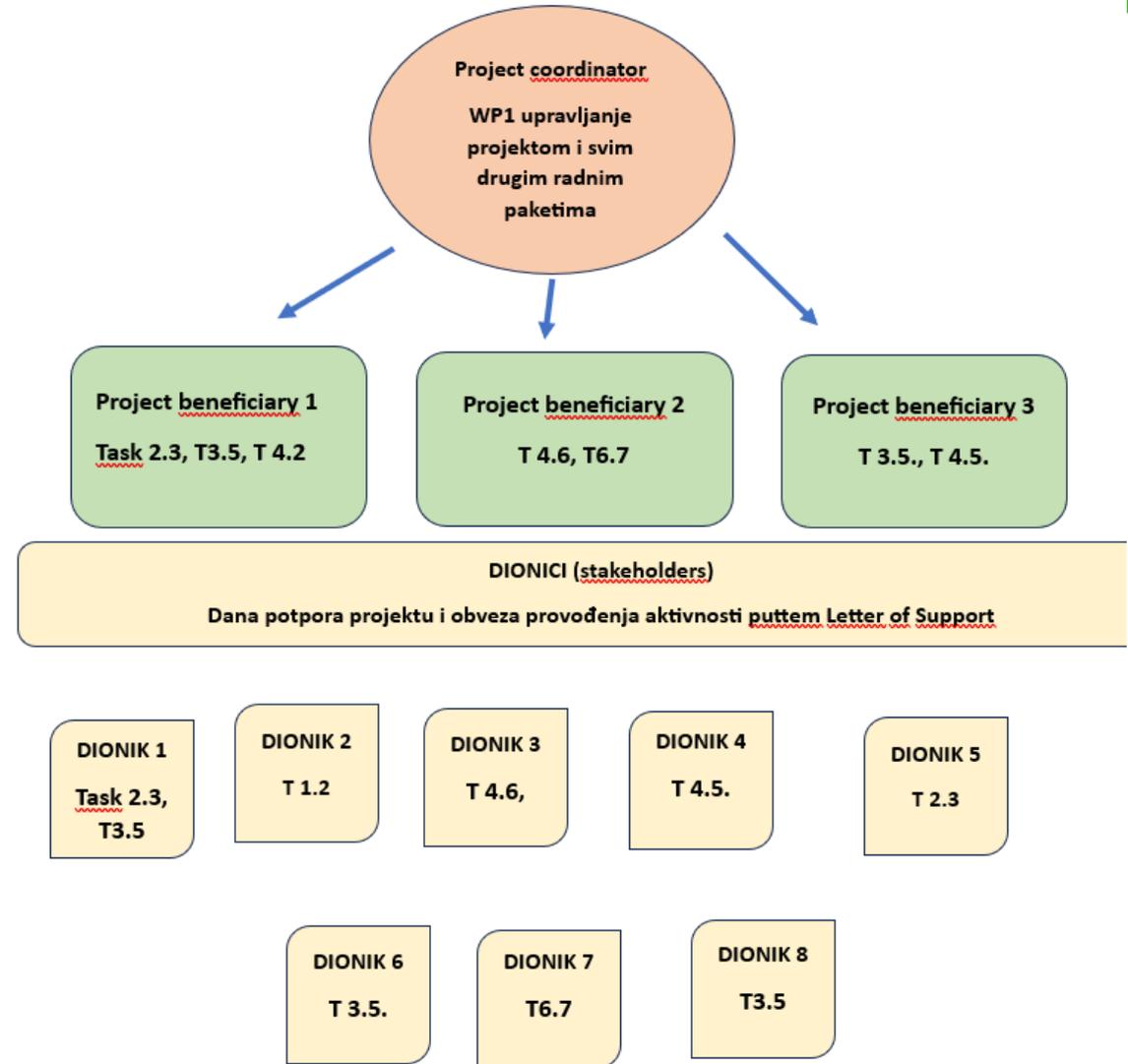
Prvi korak je projektu dati jasan, dosljedan i prepoznatljiv vizualni identitet. Unutar 3 mjeseca od početka rada dizajnirati ćemo novi logo i usklađen prikaz projekta. Istovremeno će se izraditi komunikacijski plan putem kojeg će se ciljana publika identificirati te će se definirati kratkoročni, srednjoročni i dugoročni ciljevi, najprikladniji kanali i alati za različite svrhe bit će istaknuti, vremenski okviri će biti utvrđeni i resursi će biti identificirani. Plan će biti izrađen unutar prva 3 mjeseca projekta.

4.1. Consortium set-up

- Sastav konzorcija i doprinos projektu
- Priložite podatke o sudioniku
- Opišite prijašnja iskustva projektnih partnera povezana s projektnim aktivnostima, npr sudjelovanje na prijašnjim EU projektima itd. (naglasite sudjelovanje na prijašnjim LIFE-ove)

4.2. Project management

- Opisati upravljačku strukturu projekta i način odlučivanja unutar konzorcija
- Opisati načina donošenja odluka unutar konzorcija i međusobnu komunikaciju
- Kratkim opisom povezati s WP1 – Project management

4.3 Green management

Green management *(n/a for concept note)*

Describe the measures proposed to reduce the environmental impact of your project, for example through the use of green procurement, environmental management systems, etc.

- Potrebno je provjeriti nacionalno zakonodavstvo te ukoliko je moguće osigurati zelenu nabavu
- Gdje je moguće kroz aktivnosti predvidjeti recikliranje otpada ili smanjenje CO2 prilikom putovanja i sl.

4.3 Green management

Primjeri:

Zeleno upravljanje u uredima

- Ispis ili fotokopiranje dokumenata će se izbjegavati osim ako tiskana kopija nije prijeko potrebna; za ured će se koristiti reciklirani papiri ili iz šuma kojima se održivo upravlja .;
- Nabava i kupnja robe koja najmanje šteti okolišu: oprema koju planiramo koristiti zadovoljit će najnovije standarde za energetska učinkovitost, kao što su računala bez olova, žive, PVC-a i sl. Također će biti u skladu s RoHS Direktivom 2002/95/EC ("Ograničenje opasne tvari u električnoj i elektroničkoj opremi").
- Ostali zeleni savjeti za ekološko upravljanje u uredima, poput postavljanja reciklažnog centra na istaknuto mjesto u uredima, poticanje osoblja da koristi šalice, čaše, posude i pribor za jelo umjesto jednokratnog pribora, upotrebom proizvoda koji su napravljeni od sadržaja nakon upotrebe (materijali su prikupljeni natrag od prethodni proizvodi i prerađeni u nove) kao što su proizvodi od papira i plastike itd.

4.5 Risk management

Critical risks and risk management strategy *(n/a for concept note)*

Describe critical risks, uncertainties or difficulties related to the implementation of your project, and your measures/strategy for addressing them.

Indicate for each risk (in the description) the impact and the likelihood that the risk will materialise (high, medium, low), even after taking into account the mitigating measures.

Describe any barriers/obstacles and framework conditions (such as regulation and standards) that may be a risk for the achievement of the project's objectives/impacts.

Note: *Uncertainties and unexpected events occur in all organisations, even if very well-run. The risk analysis will help you to predict issues that could delay or hinder project activities. A good risk management strategy is essential for good project management.*

Risk No	Description	Work package No	Proposed risk-mitigation measures

- Definirajte **sve moguće komplikacije**, razmislite što može poći po zlu → to je ujedno **opravdanje ukoliko se traži amandman** ugovora
- Definirajte što će se učiniti ukoliko nešto pođe po zlu (ne treba ispisivati detalje tko će što raditi)
- Upravljanje rizicima potrebno je uključiti u sve WP!

4.5 Risk management

Primjeri:

- Rizici vezani uz **upravljanje projektom**

Koordinator ima mnogo iskustva u upravljanju i izvješćivanju o projektima u području kružnog gospodarstva, a posebno Life projektima, u kojima su mnogi pojedinačni korisnici već sudjelovali kao vodeći partner i/ili pridruženi korisnik. Stvorit će se čvrst koordinacijski okvir i definirati rutina za praćenje napretka projekta, što će omogućiti brzo otkrivanje i rješavanje kritičnih problema.

- **Administrativni rizici**, kašnjenja u javnoj nabavi

Svi projektni partneri imaju iskustva u razvoju i provedbi postupaka javne nabave. Svi projektni partneri će imenovati osobe zdužene za razvoj postupaka nabave. Projektni tim, pod kontrolom voditelja projekta, na vrijeme započinje s razvojem postupaka nabave. Projektni partneri svjesni su da, posebno u početnoj fazi projekta, veliki dio implementacije obavlja se procesima javne nabave i da ti procesi moraju biti pokrenuti na vrijeme i izvedeni visokokvalitetno kako bi se osigurala dosljednost sa pravilima programa LIFE i pravilima javne nabave.

LIFE projektna logika (1)

1.1. BACKGROUND and GENERAL PROJECT OBJECTIVES

LIFE PROGRAMME OBJECTIVES

THREAT 1 – **SOLUTION** in **WP.2**

THREAT 2 – **SOLUTION** in **WP.3**

THREAT 3 – **SOLUTION** in **WP.4**

TASK 1 – RESULTS

TASK 2 – RESULTS

TASK 3 – RESULTS

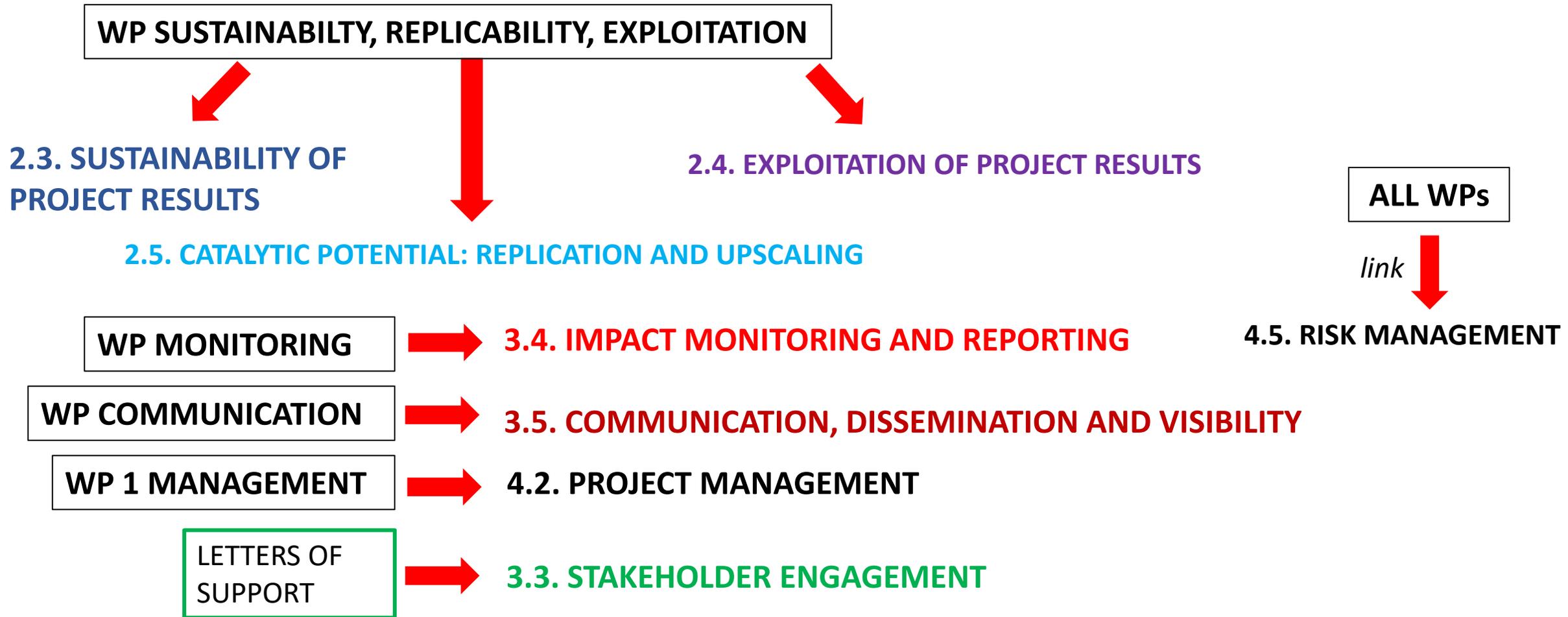
1.2. SPECIFIC OBJECTIVES

LINK WITH

2.1 AMBITION OF THE IMPACT

2.2 CREDIBILITY OF THE IMPACT

LIFE projektna logika (2)

Završne upute:

2. str. Obrasca za prijavu

- Dostaviti prije roka, elektronskim putem
- Napisati čitljivo (ne manje od **Arial 10**)
i pripremljeno za ispis (A4)
- Maksimalno 120 stranica (uključujući upute)
- **Ne brisati upute unutar obrasca za prijavu**

IMPORTANT NOTICE

What is the Application Form?

The Application Form is the template for EU grants applications; it must be submitted via the EU Funding & Tenders Portal before the call deadline.

The Form consists of 2 parts:.

- Part A contains structured administrative information
- Part B is a narrative technical description of the project.

Part A is generated by the IT system. It is based on the information which you enter into the Portal Submission System screens.

Part B needs to be uploaded as PDF (+ annexes) in the Submission System.

How to prepare and submit Part B?

The Application Form must be prepared by the consortium and submitted by a representative. Once submitted, you will receive a confirmation.

The **templates** to use are available inside the Submission System. Please note that not using the correct template may lead to the inadmissibility of your proposal

To ensure a proper evaluation of your project, the appropriate sections of the template must be filled in depending on whether the call has one or two submission stages. For stage 1 (concept note), some sections are not applicable (noted as n/a); for stage 2 (full proposal), all sections must be completed.

You can submit your proposal in any official EU language (the project abstract/summary should however always be in English). For reasons of efficiency, we strongly advise you to use English for the entire application.

Character and page limits:

- page limit: see Call document
- supporting documents can be provided as an annex and do not count towards the page limit
- minimum font size — Arial 10 points.
- page size: A4
- margins (top, bottom, left and right): at least 15 mm (not including headers & footers).

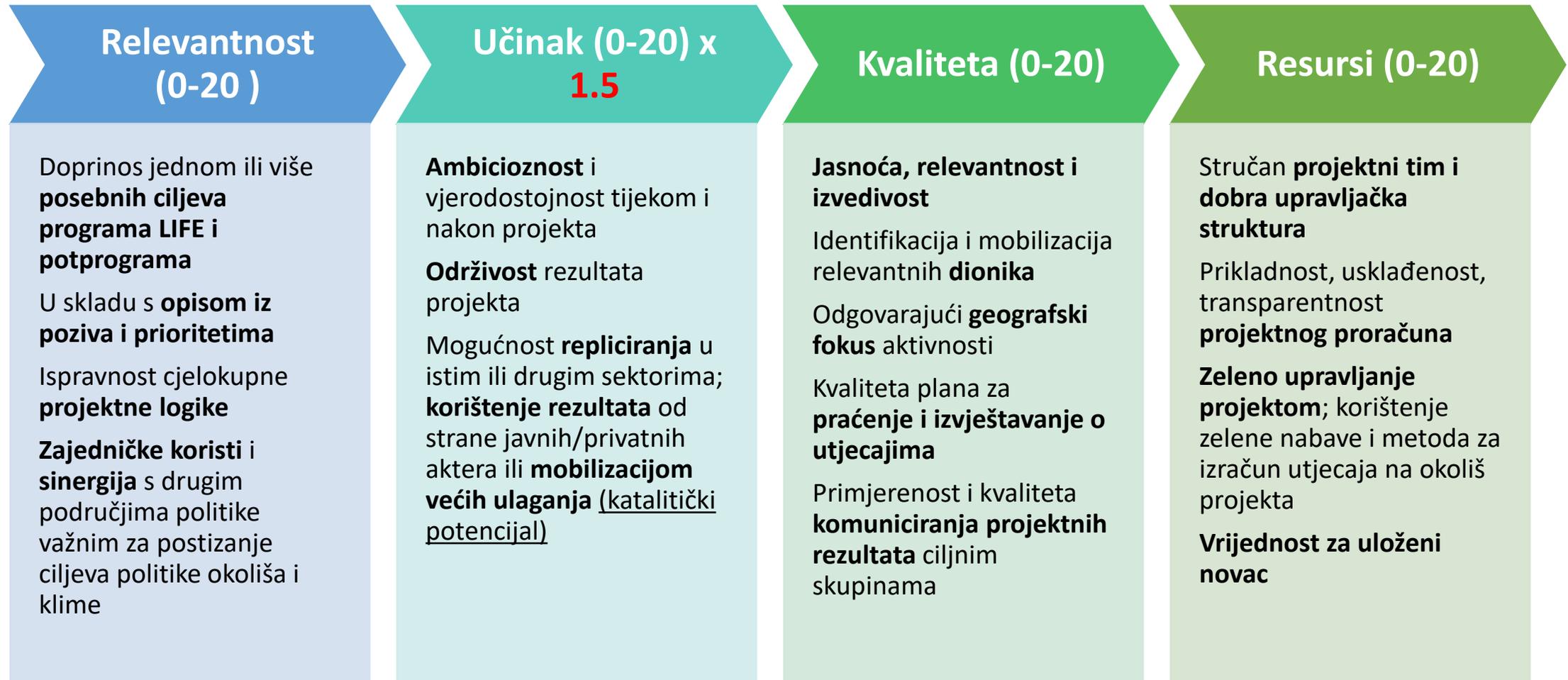
Please abide by the formatting rules. They are NOT a target! Keep your text as concise as possible. Do not use hyperlinks to show information that is an essential part of your application.

⚠ If you attempt to upload an application that exceeds the specified page limit, you will receive an automatic warning asking you to shorten and re-upload your application. For applications that are not shortened, the excess pages will be made invisible and thus disregarded by the evaluators.

⚠ Please do NOT delete any instructions in the document. The overall page limit has been raised to ensure equal treatment of all applicants. Removing the instructions may result in your proposal being considered inadmissible.

⚠ This document is tagged. Be careful not to delete the tags; they are needed for the processing.

Sažetak LIFE evaluacijskih kriterija

Bonus bodovi

- **Bonus 1:** iznimne **sinergije i znatne dodatne koristi** između LIFE potprograma LIFE (2 boda)
- **Bonus 2:** projekt se prvenstveno provodi u **najudaljenijim regijama** (2 boda)
- **Bonus 3:** projekt se **značajno** temelji na rezultatima drugih EU projekata (2 boda)
- **Bonus 4:** Prijedlog nudi **izniman** katalitički potencijal (2 boda)
- **Bonus 5:** projektom se predviđa **transnacionalna suradnja** među državama članicama koja je ključna za ostvarenje ciljeva projekta (2 boda)

Program LIFE – kriteriji za ocjenjivanje

Kriteriji za ocjenjivanje	Minimalna prolazna ocjena	Maksimalni broj bodova	Bodovanje
Relevantnost (Relevance)	10	20	1
Učinak (Impact)	10	20	1.5
Kvaliteta (Quality)	10	20	1
Kapaciteti (Resources)	10	20	1
Ukupni prolazni rezultat	55	90	N/A
Bonus 1	N/A	2	1
Bonus 2	N/A	2	1
Bonus 3	N/A	2	1
Bonus 4	N/A	2	1
Bonus 5	N/A	2	1
Ukupni prolazni rezultata (s bonus bodovima)	55	100	N/A

Najčešće greške pri prijavi

- nije dan jasan pregled početnog stanja projekta, početna vrijednost u projektu nije kvantificirana
- Nije adekvatno opisan kontekst projekta
- Aktivnosti istraživanja ne dovode do konkretnih aktivnosti
- nisu dovoljno isplanirane, opisane i razrađene ključne aktivnosti zbog čega nije vidljivo da će se ostvariti navedeni ciljevi i rezultati
- nisu kvantificirani očekivani rezultati ili nisu navedeni projektni indikatori (KPI)
- nisu jasno objašnjene i kvantificirane dodatne koristi projekta i sinergije s drugim područjima politika
- nisu jasno utvrđena i nisu zajamčena sredstva za nastavak projektnih aktivnosti nakon razdoblja provedbe projekta
- Nedovoljna potpora/obveza dionika i nadležnih tijela
- nisu u potpunosti riješeni rizici provedbe provedbu projekta
- Nisu uključeni relevantni subjektni u projektni konzorcij ni kao dionici u projektu koji su nužni za
- Učinak: preoptimističan/nerealističan ili nedostatak kvantifikacije
- metode za praćenje konkretnih učinaka projekta nisu dovoljno razrađene
- Replikacija je pomiješana s umrežavanjem i širenjem projektnih rezultata
- Nejasni planovi za održavanje projekta/rezultata nakon završetka projekta
- nije određeno dovoljno vremena za provedbu projekta, kako bi provedba bila učinkovita
- troškovi iz detaljne proračunske tablice nisu u skladu s opisom projekta te nisu potkrijepljeni jasnim opisom
- navedeni su troškovi obveznih/redovnih aktivnosti nadležnih tijela, što nisu prihvatljivi troškovi